

Vychodí mimo pondelku a piatku každý deň, vpredvečer dátumu o 6. hod.

Redakcia a administrácia:
Budapešť, VIII.,
Mária ul. č. 15.

Telefon: József 12-97.

SLOVENSKÝ DENNÍK

Predplátne:
na rok K 20.—
na pol roka K 10.—
na štvrt roka K 5.—
na mesiac K 1.75

Do Nemecka i
Srbska ročne
24 korún. Do
ostatného cu-
dzozemska i do
Ameriky ročne
32 korún. —

Ročník V. Číslo 221

BUDAPEŠŤ, v sobotu, 19. decembra 1914.

Jednotlivé čísla po 6 hal.

Nový obrat na severnom bojišti.

Všetky znaky nasvedčujú tomu, že ofenzívny postup Rusov proti Poznaňsku a pruskému Sliezsku sa stroskotal.* Postup ruský bol priliš rýchly a snáď nedostatočne pripravený, alebo so sústrednili nečakane Nemci s našou pomocou tak zv. novým soskupením medzi Torúňom a Vratislavou takú ohromnú silu vojska, že sa jej nevyrovnali ani bezpočetné ruské armády. Faktum je, že Nemci zamenili si s Rusmi úlohy. Z ruskej ofenzívy sa stala defenzíva a naopak. Víťazstvo nemecké u Lodže a zručné manévrovanie maršala Hindenburga rozhodlo i v bitevnej čiare ruskej v Haliči a na rieke Pilici. Noviny práve oznamujú, že Rusi ustupujú od Krakova, opustili už Nový Sandž, Gorlicu a pravdepodobne i Tarnov a Rzešov.

Keby tento ústup ruský bol skutočným znamením rozhodujúcej bitky, mali by sme na Vianoce aspoň nádej na skoré ukončenie hrozného krveprelievania. Lenže ani nemecké ani rakúsko-uhorské úradné zprávy vojenské nepíšu nič o rozhodujúcich bitkách, ony jedine oznamujú, že sa naša armáda a nemecká nalezajú na postupe, že zvíťazili na mnohých miestach a prenasledujú ustupujúceho nepriateľa. Naše nádeje na rýchly koniec sa nesplnili. A my nesmieme novým formáciám na bojišti pripisovať význam, ktorý nemajú. Neodborník vôbec nemôže sa osmeliť k žiadnym definitívnym úsudkom. Úradné kruhy uverejňujú v poslednej dobe i informácie z cudzích prameňov a tie nemalo dopĺňujú a osvetľujú naše oficiálne údaje. Tak na pr. uverejňuje Berliner Tageblatt v poslednom čísle petrogradské zprávy dľa parížskeho „New-York Herald“ nasledovne: Novoupravenie strategického postavenia ruskej armády za Lodžím má za úkol Varšavu chrániť a kryť a na budúce obľahčí ofenzívu proti Krakovu. Nemecké vojsko bolo po tuhom boji pri Brzezinach vrhnuté nazpät. Nemecko-rakúske posily pokúsily sa prejsť cez Dunajec, boly však odrazené od Rusov, ktorí ovládajú výšiny na ľavom brehu. Petrogradský telegram „Daily News“ píše: Ruská armáda v Haliči previedla teraz svoj zvláštny úkol. Tento úkol dáva ruskej pozícii silu, ktorá je nadto zvýšená ruským postavením k severu. Keď Rusovia svoje vojská ztiahli z nebezpečného kúta u Lodži, stoja teraz vo výtečnom postavení na čiare, ktorá vedie na juh medzi Lovičom a Krakovom a na sever skrze Ilovu k terajšiemu bojištu u Mlavy. Táto pozícia umožňuje, aby vojská ktoré odrazily nemecko-rakúsky pokus pred Krakovom, nebola použitá k veľkému obchvatu v Haliči a južnom Poľsku. Zdá sa, akoby Nemci boli previezli 300.000 mužov zo západného bojišta na východ. Veľká čiastka týchto vojsk je teraz v prudkých bojoch vo Východnom Prusku. Dispozície nemecké, jako sa zdá, naznačujú úmysly cisára a nemeckej vlády viesť napozatým len válku obrannú.“

Tieto vysvetlenia budú zaiste z čiastky výhovorky podľahnúťšieho súpera. Ale oni nasvedčujú tomu, že boje okolo Lodži i v Haliči postrádajú rozhodnosti a definitívneho

víťazstva. Ba viac boje na severe sa zdajú byť nevysvetliteľnými i samým nemeckým listom, preto vymýšľajú stále nové „ruské plány“. Na pr. Berliner Tageblatt oznamuje z Paríža:

„Parížski vojenski kritikovia nie sú následkom stálych ruských neúspechov už zdržanliví v kritike najvyššieho veliteľstva Nikolaja Nikolajeviča. V „Tempse“ prejavuje generál Lacroix docela zreteľným spôsobom svoje zázlievanie. Vynikajúci tento odborník zobrazuje nebezpečie, ktoré môže nastať nečinnosťou ruskou pre spojencov na západnom bojišti, takýmito slovami: „Dľa petrogradských zprávy spočíval veľkolepý cieľ ruského vedenia v tom, aby nemecké armády boly vlákané do Poľska a tam aby boly držané do vyčerpania. Môžeme si len žiadať, aby taký plán nebol oficiálne potvrdený. Taká nečinnosť by mala za následok veľmi povážlivé javy. Vôbec sú naši spojenci na celej fronte, snáď okrem Haliče, trochu pasívnymi. Nehovorí sa už nič o ruskom postupe vo Východnom Prusku. Zdá sa, že bol zadržaný drôtovou sieťou protivníka. Pri Lodži útočia Nemci a útočia tiež pri Čenstochovej a Krakove. Rusi uspokojujú sa len hrmením svojich kanónov. Jediné miesto, kde Rusi snáď idú do predku, ovšem veľmi pomaly, je cesta do južného Sliezka. Nemecký postup v Poľsku by však i tu vynútil zastavenie tohoto ruského postupu.“

Zaujímavé je, že to isté, čo francúzski kritikovia vytykajú Rusom, vytykajú Rusi Francúzom. Na dlhej bitevnej čiare francúzsko-nemeckej by mali Francúzi dosť príležitosti ku ofenzíve a predsa vraj nerobia nič a umožňujú Nemcom boj na dve fronty a stále prehadzovanie vojska z Francie do Ruska.

Ako veci stoja, není vylúčené, že Rusi ustúpia snáď až po Lvov a v Poľsku až po Varšavu—Ivngorod. Lenže, bohužiaľ, to nebude ešte koniec války, ale snáď práve predĺženie zápasu.

Vojna.

Severné bojište.

Úradná zpráva, vydaná 16. decembra na poludnie.

V Haliči a v južnom Poľsku ustupujúceho nepriateľa prenasledujeme na celej fronte. Pri Liskove, Krosnove, Jaslove a v údolí Bialy väčšie sily ruské vyvinujú odpor. V údolí Dunajca naše vojsko bojujúc postúpilo až k Zaklycinu. Aj Bochniu sme znovu zaujali.

V južnom Poľsku zadné voje nepriateľa po krátkych bojoch všade prinútené boly ku ústupu pred spojencami.

V Karpatoch, v údolí Latorci, Rusi ešte nezastavili postup.

V hornom údolí nadvorňanskej Bystrice jeden nápad nepriateľa sme odrazili.

Posádka Przemyslu urobila nový veľký výpad, pri ktorej príležitosti sa vyznačili uhorskí honvédi tým, že zaujali útokom jeden drôtovou ohradou chránený oporný bod. Ako riadne, i teraz sa vrátili so zajatými a ukoristenými strojovými puškami.

Generálmajor Höfer.

Nemecká úradná zpráva, vydaná 16. decembra.

Na východno-pruských hraniciach neudalo sa nič nového.

V severnom Poľsku majú naše ofenzívne pohyby riadny priebeh. Zaujali sme viac

nepriateľských opevnených oporných bodov, pričom padlo nám do rúk asi tritisíc zajatcov a viac strojových pušiek.

V južnom Poľsku oddiely spojeneckého vojska zaujali priestoru.

Hlavné vodcovstvo.

Munkáč, 15. decembra. Zo Šariša, Zemplína a Užhorodu sme Rusov vytisli. Ruské vojsko je dnes ešte v Berežskej a Marmarošskej.

Povyše Munkáča chystá sa väčšia bitka.

Petrograd, 16. decembra (cez Rím). Pri Kielce následkom srážky vybuchli dva nemecké strelivo dopravujúce vlaky. Všetky vagóny oboch vlakov sú zničené a zo železničného osobia neratovalo sa ani duše. Výbuch bol tak silný, že ho bolo počuť na 50 kilometrov.

Úradná zpráva, vydaná 17. decembra večer o 5. hod.

Dľa posledných zprávy niet už žiadnej pochyby, že sa odpor ruskej hlavnej sily zlomil. Na pravom krídle v bitke pri Limanove viac dní trvajúcej, na severe našimi spojencami pri Lodži a teraz aj pozdĺž Bzury úplne porazený nepriateľ, ktorého od juhu ohrožujú naše preniknutie cez Karpaty, započal všeobecný ústup, a na výbežkoch Karpat usiluje sa svoj ústup kryť v húževnatých bojoch. Tu je naše vojsko smerom od Krosno-Zaklycia v ofenzíve. Na ostatnej čiastke fronty nepriateľa prenasledujeme.

Generálmajor Höfer.

Nemecká úradná zpráva, vydaná 17. decembra predpoludním:

Z východno- a západno-pruských hraníc niet nič čo oznámiť.

Oznámený ruský nápad na Sliezsko a Poznaň sa úplne zmariť. Nepriateľské vojská prinútili sme v celom Poľsku po húževnatých a rozhorčených frontálnych bojoch ku ústupu. Nepriateľa všade prenasledujeme.

Vo včerajších a predvčerajších bojoch v severnom Poľsku hrdinskosť západno-pruských a hessenských regimentov doniesla rozhodnutie. Ovocie tohoto rozhodnutia sa toho času ešte prehliadnúť nedá.

Hlavné vodcovstvo.

Kodaň, 17. decembra. „Politiken“ sdeľuje telegram z Petrogradu, že časopisom ruského hlavného mesta cenzúra dovolila, aby mohly o udalostiach posledných dní nasledujúce oznámiť:

— Ruské vodcovstvo nariadilo, aby podajedné čiastky armády z Karpat, zo západnej Haliče a z južného Poľska svoje sily nazad zkoncentrovaly. Vo Varšave bolo hromadné árešovanie.

Munkáč, 17. decembra. Do doliny Latorci vpadnutý nepriateľ je na rýchlym ústupe. Dľa zprávy vývedných patrôl nepriateľ sa za Kiszolyvou ufahuje za hranice. V Munkáci prestal všetek poplach. Došlo nové vojsko a ono zmariť každý ďalší pokus vtrhnutia. Značná čiastka obyvateľstva z mesta ani neupľchla, len ženy a svoje movitosti poslali na bezpečné miesta.

Južné bojište.

Berlín, 16. decembra. „Nationalzeitung“ píše o vyprázdnení Belehradu takto: Toto rozhodnutie rak.-uhorskému vojvodcovstvu iste nepadlo ľahko, ale sám fakt, že sa predsa takto rozhodlo, ukazuje, že tam celkom kladú bokom dôvody politiky a prestíža, ale riadia sa výlučne vojenskými nutnosťami. Srbsko je ostatne veľmi ťažký bo-

* Článok tento bol písaný ešte pred včerajšou úradnou zpravou, ktorú uvádzame na patričnom mieste, a ktorá len dokazuje pravdivosť týchto slov. — Red.

